

Nordjobb

magasin

"Ett minne för livet"

Klubb Nordjobb 2

Ulf Sundqvist, STS Banken
initiativtagare till Nordjobb 9

Karin Söder, ordförande
i Nordiska rådets svenska
delegation 10

Tänk
på den
sommer

Nordjobbskiva
HYBRIS II

Vad är Nordjobb?

Nordjobb startade 1985 då "Arbetsgruppen för utvidgat ekonomiskt samarbete i Norden" (den s k Gyllenhammargruppen) i samband med det internationella världsungdomsåret genomförde en utväxling av ungdomar mellan de nordiska länderna. När Gyllenhammargruppen upplöstes i december 1985 övergick ansvaret till Stiftelsen Nordjobb där Föreningarna Norden i de fem nordiska länderna samt Stiftelsen för Industriutveckling står som grundare.

Målsättningen med Nordjobb är att sprida kunskap om Norden

och nordiskt samarbete. Nordjobb pågår huvudsakligen under sommaren och förutom arbete innefattar vistelsen bostad och fritidsprogram.

Matchningen

Ansökningshandlingar distribueras av Föreningen Norden och arbetsmarknadsmyndigheterna till skolor, arbetsförmedlingar och andra intresserade. De sökande skickar ansökningarna till Nordjobbsekretariatet i sitt hemland. Ansökningarna skickas sedan kontinuerligt till det land ansökan avser i första hand. När ansök-

ningen är emottagen får den sökande besked om arbetsordningen för tillsättning i det aktuella landet.

Tillsättningen av arbetsplatser sker fortlöpande. Föreningen Norden samarbetar här med de nationella arbetsmarknadsmyndigheterna. Inkvartering ordnas fortlöpande av Föreningarna Norden.

Besked om Nordjobb samt information om lön, arbetsuppgifter, bostad och andra allmänna uppgifter sänds från det land den sökande fått arbete i. (Adresser till Nordjobbsekretariatet på sista sidan).

Nordjobb 1987

Nordjobb har fått ett storartat stöd från många håll. "Gamla" nordjobbare och Föreningen Nordens medlemmar har ställt upp som kontaktpersoner och deltagit i olika arrangemang. Företag har givit olika slag av sponsorgåvor: produkter och tjänster. Näringslivet har också givit jobben — förutsättningen för Nordjobb. Arbetsförmedlingarna har givit en stor insats i de länder där Föreningarna Norden inte har haft hand om jobbansökan och matchningen. I Finland och Åland har myndigheterna givit avsevärda resurser till fritidsverksamheten. Ett stort tack till alla som varit med och bidragit till att Nordjobb 1987 blev en succé!

Stiftelsen Nordjobb har också fått ett direkt stöd för verksamheten på nordisk nivå. *Nordiska ministerrådet* bidrog till projektet med en avsevärd satsning. Stiftelsen har också för projektet erhållit bidrag från följande företag:

Danmark:	Privatbanken A/S
Tuborgfondet
Danmarks Sparkasseforening
Kjøbenhavns Handelsbank A/S
Den Danske Bank A/S
Finland:	Sparbanksförbundet i Finland
Försäkringsaktiebolaget Pohjola
Union Bank of Finland
Imatran Voima Oy
Kymmene Oy
Oy International Business Machines AB
Oy Alko AB
Oy Teollisuuden Voima — Industrins Kraft AB
Neste Oy
STS Banken
Island:	Icelandair
Sedlabanki Islands
Norge:	Aker Norcem A/S
Sparebankforeningen i Norge
Sverige:	Asea AB
Holmens Bruk AB
Stena AB
Erik Johan Ljungbergs Utbildningsfond
AB Volvo
Telefon AB LM Ericsson
Saab-Scania AB
Svenska Sparbanksföreningen
Vattenfall
Svenska Arbetsgivarföreningen
Svenska Kommunförbundet

Ett varmt tack till alla de som stöder Nordjobb-projektet!

Peter Molander
Projektledare

Klubb Nordjobb:

Detta är en exklusiv klubb för nordjobbare, gamla och nya. Klubben har bildats i syfte att samla de ungdomar som nordjobbat och upprätthålla intresset för nordiskt samarbete samt stödja Stiftelsen Nordjobbs verksamhet. Klubb Nordjobb administreras av Föreningarna Nordens Ungdomsförbunds avdelning i Stockholm.

Klubb Nordjobb har mycket

- att erbjuda medlemmarna;
- tillgång till aktuella register över nordjobbare
- återträffar
- regelbundna sommar- och vinterresor
- information om vad som händer inom Stiftelsen Nordjobb.

Alla nordjobbare blir automatiskt medlemmar i Klubb Nordjobb.

Seglen är satta.

Föreningen Norden

är en partipolitisk obunden ideell organisation som består av organisationer och enskilda. Föreningen vill verka för ökat samarbete mellan Nordens länder. I hela Norden finns ca 100 000 enskilda medlemmar.

I föreningens verksamhet ingår flera olika aktiviteter; vänortsprogram, lärar- och elevutbyten, kurser i nordiska

kulturer, språk och samhällsliv. Till detta kommer lokalavdelningarnas program för sina medlemmar; studiecirklar, föredrag och kulturarrangemang.

Föreningen Norden driver på utvecklingen i Norden och har i sitt handlingsprogram antagit ett antal satsar gällande olika samhällsfrågor inom det nordiska samarbetet.

Omslagsfoto:

Thorstein Erlingsson och Elert Gudmundson från Sudureyri på Island provar på eisstock tillsammans med Esa Vitikainen från Esbo i Finland.

Foto: Göran Widerberg.

Nordjobb 1987

Var arbetade Nordjobbarna?

Danmark

60 företag deltog. Bland arbetsplatserna märks bryggerier, arkitektkontor, bank, restaurang och glasbruk.

Färöarna

13 företag deltog. De flesta nordjobbarna fick arbete inom fiske- och byggnadsindustri.

Åland

14 företag deltog. Mataffärer, sjukhus, restaurang och post var de arbetsplatser som hade flest nordjobbare.

Sverige

66 företag deltog. Som exempel på arbetsplatser kan nämnas: industri, bageri, hotell, post, bank, parkförvaltning. I Stockholm dominerade socialtjänst och i Göteborg

fick många nordjobbare plats inom bilindustrin.

Island

35 företag deltog; 17 i Reykjavik och 18 i övriga landet. Majoriteten av arbetsplatserna var inom fiskeindustrin men även trädgårdsarbete och butiksarbete fanns.

Finland

65 företag deltog. 45 procent av nordjobbarna fick arbete inom service (sjukhus, butik m m), 35 procent på fabrik eller med tekniska uppgifter på annan arbetsplats. 13 procent arbetade på kontor (bl a bank) och 4 procent inom trädgårdsskötsel. Som exempel på arbetsplatser kan nämnas post, restaurang, affär, bank och museum.

Norge

35 företag deltog. De flesta av arbetsplatserna återfanns inom bank, affär, fabrik, hotell, bryggeri, post och sjukhus.

Grönland

Grönland deltog inte i Nordjobb 1987.

"I begynnelsen var arbeidet på senilavdelningen sjokkerende. Men nå man ble vant, og kom inn i rutinerne var det en lärerik arbeidsplass." (Eva, Norge)

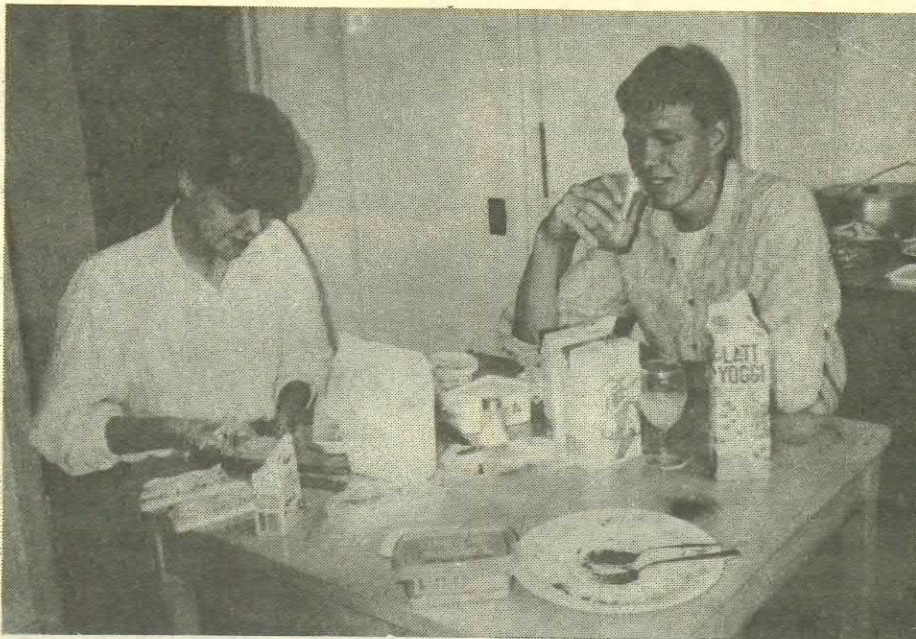

Birna Svanbjörnsdóttir från Island arbetade i köket på ett svenskt sjukhus.

Hur bodde Nordjobbarna?

Inackorderingen av nordjobbarna sker huvudsakligen i studentbostäder men även i privata bostäder, kursgårdsanläggningar och internat. I vissa fall tillhandahåller arbetsplatsen tjänstebostad. Hyran

varierar (och betalas av nordjobbarna själva). Annonsering och bostadsanskaffning sköts av Föreningarna Norden i respektive land.

— Det blir inte så mycket matlagning av... När man kommer hem från arbetet är man ganska trött. Det blir fil och smörgåsar...

Tiina Kokkinen och Vesa Kiiski i det lilla köket på Bosöns idrottsinternat.

I Finland bodde de allra flesta i studentrum.

Hybelhus var i många fall lösningen för Norges nordjobbare.

I Sverige bodde de flesta i studentbostäder eller privata lägenheter. Många av "stockholmsungdomarna" var samlade i ett idrottsinternat samt en kursgård strax utanför mil utanför staden.

På Island bodde sommaren 1987 de flesta av nordjobbarna i små enkla lägenheter. De som arbetade utanför Reykjavik bodde i en del fall i arbetarbostäder.

I Danmark samlades många av Köpenhamns-ungdomarna under ett och samma tak på Socialt Kollegie på Amager.

— Jag har gjort kretskort från början till slut, jag har lindat spolar och jag har lött, något som jag aldrig gjort tidigare. Efter sin tid på Strömbergs verkstad i Vasa hade Ritva Hassi från Sverige en rejäl praktik bakom sig. Den passar utmärkt in i den ingenjörsutbildning hon genomgår vid Tekniska Högskolan i Linköping.

Foto: Helena Udd-Ståhl

— Jag bodde i en stor lägenhet mitt i Stockholm. Det var toppen. Nära till allt i centrum, ljus och trevligt. Att här även bodde en finsk flicka och en norska gjorde inte saken sämre...!

(Jörn Pedersen, Danmark)

"Vad är egentligen ett hybelhus?"

"Ett hus bestående av hybler, dvs små, små hyreslägenheter och rum ofta med liten kokvrå."

Vad gjorde Nordjobbarna när de inte arbetade?

Fritiden är den viktigaste delen av hela Nordjobb-arrangemanget. Programmet ordnas ofta av Föreningen Nordens lokalavdelningar och dess ungdomsförbund på orten. På de större orterna finns en anställd fritidssekreterare som ansvarar för verksamheten. Aktiviteterna varierar naturligtvis från ort till ort. Det är allt från forsränning och teatervisiter till grammatikstudier och besök på förvaltningar och företag.

Norge

Inget sittfläsk eller bilringar av för mycket getost i Oslo.

Varje tisdag och torsdag samlades nordjobbarna i Frognerparken och körde ett rejält gympapass. (De kalorier som förbrukades fanns det gott om möjligheter att återställa under de många cafebesök som företogs.)

Nordjobbprogrammet innehöll även besök på Munchmuseet samt flera konsertkvällar; både rock, jazz och föreställningar med klassisk musik. På Det Norske Teatret såg gruppen "Spelmann på Taket".

En dag packades matsäckar och en glad skara for iväg till Huvudöya. En annan dag fick deltagarna se Blå Farve verken. På St Hans Aften den 3 juni samlades nordjobbarna till en fest. Brasa tändes och det serverades äkta rømmegröt.

Ingen nordjobbare fick lämna Oslo utan att ha sett staden ordentligt. Programmet innehöll följaktligen flera rundturer och besök i centrum med omnejd.

Sverige

I Sverige har Föreningen Nordens Ungdomsförbund ansvarat för fritidsprogrammen. Många medlemmar och f d nordjobbare har

arbetat frivilligt med aktiviteterna. I Göteborg tog en grupp bl a cyklar över till Danmark och njöt av Skagens ljus. I Västerås utmanade isländarna finländare i eistock — en spännande sport.

Det kanske mest uppskattade träffarna i Stockholm var nog kvällarna på Bosön. Efter några timmars tennis, kanotpaddling, fotboll och simning samlades man runt eldstaden för att grilla korv.

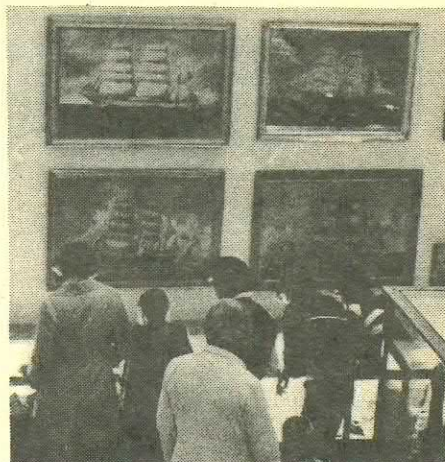

Åland

— Bruden var klädd helt i svart och alla skålade med alla. Prästen blev berusad och raglade omkring. Det fanns också en krymping som gick runt och sålde sina tavlor.

Christina Järnek, 19 år ger en levande beskrivning av ett riktigt åländskt bondbröllop.

— Efter hela skådespelet var det dans och vi fick ålandspannkaka!

Ett annat av fritidsprogrammen för nordjobbarna på Åland var besöket på Sjöfartsmuseet och fartyget Pommern.

— Jag fick nu klart för mig hur beroende Åland verkligen är och har varit av sjöfart, berättar Christina. Jag lärde också mig var Ålands historia och ålänningarnas inställning till Finland och Sverige.

7—3 till det isländska laget i volleybollmatchen i Vourilahti.

Finland

I Finland genomfördes Nordjobb i elva orter och överallt ställdes de nordiska gästerna inför svåra problem; Hur få tiden att räcka till!

För de som arbetade i Helsingfors startade andra veckan en kurs i finska. Den blev en stor succé och pågick hela sommaren. Midsommars firades traditionsenligt i Fagervik nära Ingå där lite regn minns inte satte stopp för dans vid lövad brygga. Så gott som varje helg packades picknick-korgarna och färder styrdes bl a till Ekenäs,

Sveaborg och Frölisön. Tre gånger for grupper till Leningrad i Sovjetunionen. Dessa turer var *mycket* uppskattade.

I Vasa erbjöds ungdomarna både kultur som rockkonserter och afrikansk gospel samt samhällsinformation i form av besök på Handelskammaren där föredrag om bl a Finlands näringsliv hölls.

En serie föredrag om nordiskt samarbete och Finland hölls.

Och vad är väl mer naturligt för de nordiska gästerna i Finland än äkta sauna? Skam den nordjobbare som inte provade "vihta".

Island

— Vi hade räknat med en uppslutning på ca 50 procent och det blev en stor överraskning när så gott som alla nordjobbare kom till våra program. Kristin Stefansdóttir, ansvarig för fritidsprogrammet på Island ser med stor belåtenhet tillbaka på sommaren.

Och hon har all rätt att känna sig nöjd. De nordiska ungdomar som arbetade på Island fick många möjligheter att vara med om spännande och annorlunda ting.

— Den första utflykten var en märklig upplevelse. Vi åkte först buss för att sedan ta vårt bagage och vandra upp mot fjällen. Ibland var vi tvungna att gå igenom älvar (och få ett bad på köpet). Vi övernattade i tält och på

Danmark

— Danmark är väl det land där Nordjobb finns på de flesta orter. Och lokalavdelningarna har 1987 varit mycket aktiva när det gäller att arrangera program för nordjobbarna.

Klaus Elmo Petersen, nordjobbansvarig i Danmark är nöjd och nämner några exempel från sommarens program:

— På Jylland ordnades besök hos Jydsk Telefon. Skive arrangerade en stor träff för samtliga nordjobbare i Danmark och i Helsingör kunde de nordiska ungdomarna regelbundet utnyttja ett kommunalt hus och där ha samkväm med danska ungdomar från staden.

I Köpenhamn är fritidsutbudet större och konkurrensen om ungdomarnas tid hårdare.

— Men vi genomförde bl a arrangemang i Islands Hus och besök på Carlsbergs bryggeri. Tre landsomfattande träffar hade planerats in men det fanns inte behov för mer än en. Den ägde rum i Silkeborg i början av juni.

Björnskinnsmössa — självkart motiv för nordjobbare på Sightseeing i Köpenhamn.

morgonen kunde de som ville bada i varma källor i närheten. Vi forserade även vattenfall och hela utfärden var mycket exotisk.

En annan tur gick till Esia där gruppen såg midnattsolen och nästa färd tog besökarna runt "den gyllene ringen".

Naturligtvis besöktes Nordens Hus och Islands nationaldag den 17 juni gav en extra uppfattning av öns kultur och livet på gatorna.

— Alla föreställningar om hur möte med politiker ska vara blev omkullkastade när president Vigdis Finnbogadóttir. Vi pratade helt avspänt om Nordjobb och förhållanden i de nordiska länderna.

Språkspärrarna släppte snabbt och för de ungdomar som önskade finslipa uttalet och grammatiken arrangerades en språkkurs.

I 24° värme sitter nordjobbarna vid ingången till kyrkogården i Skúvoy. I förgrunden: Sigismundkorset från år 1000.

Färöarna

— Ungdomarna som kom hit var förtjusta, säger Súni Vinther, nordjobbansvarig på Färöarna.

— Naturen här är vacker. Man kan se sig vida omkring, det finns inget som hindrar blicken. Fjällen är gröna.

— En flicka var mycket angelägen och åtog sig att ordna bostad själv. Hon lyckades och då hon anlände med bagaget till flygplatsen fanns här både husrum och arbete.

Súni Vinther anser att färösommaren gick bra.

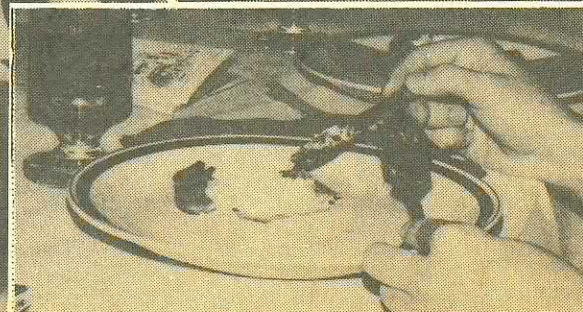
En dag gjorde vi utflykt till Fågel-fjäll och en kväll var det träff i Nordens Hus. Då det var jazzfestival här gick nordjobbarna dit med

färöiska ungdomar som arbetat ute i Norden 1986. Vad de talade om...? Det vet jag inte. Jag fick inte vara med...

Fågelfångare berättar om jakten och demonstrerar sina redskap.

Nationalaftnarna är populära. Den kväll islänningarna bjöd på torkad fisk och läste traditionella dikter blev succé. Men även danskarnas parodi på sina landsmäns familjevanor och förkärlek till TV-fotboll var både underhållande (och lärorik?) Norrmännen bjöd på olika sorters skinka, härliga våfflor och sjöng både typiska folksånger och populära schlagers. Och vem kunde motstå kareliska piroger?

VAD TYCKTE NORDJOBBARNA?

Kenneth Gustavsson, 18 år

Fritiden viktig

— När jag fick höra att jag skulle arbeta på posten bestämde jag mig för att ta med en egen cykel från Finland. Det har varit mycket bra. Visserligen fick man låna en postcykel men i och med att jag bodde ganska nära kunde jag cykla både till och från — och i — arbetet! Kenneth Gustavsson kommer från Pargas i södra Finland. Han är en av de som fick arbete inom en bransch där han hade lite vana.

— Jag har "extraknäckt" på posten hemma i Finland, berättar han, och det är faktiskt en hel del som skiljer den svenska och finska posten.

Kenneth tycker att posten är ett bra ställe för nordjobbare.

— Men man lär sig inte Sverige

på arbetsplatsen, säger han.

— Därför är de fritidsaktiviteter Nordjobb ordnar så viktiga.

Kanske minns man inte alla namnen och hinner inte prata med alla men att regelbundet träffa de andra nordjobbarna är nödvändigt! Och lärorikt. Visst skiljer vi oss åt lite. Jag tror att danskarna är lite livligare än t ex finnarna.

Beträffande arbetsmarknaden tror Kenneth att det är lite lättare i Sverige än i Finland.

— Speciellt om man inte vill flytta söderut utan bo kvar i norra Finland. Men det beror ju på vad man gör. Egentligen kan man nog få arbete bara man vill.

Om sin egen framtid vet Kenneth ännu inte mycket.

— Jag har sökt till två olika teknikutbildningar; och jag är lika intresserad av båda. Det är svårt att veta var man skall arbeta när man är så ung.

Linda Hansen, 19 år

Lika i mångt och mycket

mar så jag har hört talas en hel del om verksamheten. Nu efter den här sommaren känns det än mer angeläget att engagera sig i föreningens arbete. Nordisk samverkan behövs. Vi häruppe borde verkligen hålla ihop mer. Tillsammans kan de nordiska länderna hävda sig i internationella sammanhang. Det är även viktigt att vi lär känna varandras system. Får man annars att man blir lite nationalistisk. Men vi är ju lika i mångt och mycket, gemensam kultur och liknande språk. Föreningen Norden har en viktig uppgift.

Hemma i Oslo läser Linda filosofi för att så småningom börja studera konst- och kulturvetenskap vid universitetet.

— Jag har valt studieinriktning helt efter intresse. Min dröm är att få arbeta på museum och jag tänker kämpa för att förverkliga den. Visst är det en osäker bransch men man måste våga göra det man verkligen vill och tror på. Pengarna får inte styra livet!

— Jag har aldrig arbetat inom vård tidigare men det är inte svårt. Man kommer snabbt in i rutiner. Jag försöker att vara med de gamla så mycket som möjligt. Arbetet blir roligare om man tar det på allvar och inte behandlar de sjuka som något som måste klaras av så fort som möjligt. Genom att prata eller bara vara tillsammans med dem känner man att man gör nytta. Kanske kan de gamla inte uttrycka sig så bra... men jag är övertygad om att de märker att man är närvarande.

Nordjobb är inte Lindas första kontakt med Föreningen Norden.

— Mina föräldrar är medlem-

Ett hopp för Nordjobb.

Gunnar Steingrimsson, 21 år

Roligt att visa Island

— Det är lite lustigt, säger Gunnar och skrattar, på Island säger vi att vi går till mjölkbutik när vi ska köpa starkare drycker. Denna sommar har jag varje dag i två månaders tid gått till en jättestor mjölkbutik... Fast då har det det handlat om yoghurt, grädde, ke- so, fil och kefir... riktig mjölk...

Gunnar arbetade 1987 som packerare på Arla mejeri i Bromma utanför Stockholm.

— Jag sorterade ut den dåliga mjölken så det bara blev hög kvalitet kvar. Resten... ja, det kastade jag till grisen!

Anledningen till att Gunnar sökte Nordjobb var att han ville pröva att arbeta utomlands och var nyfiken på Sverige.

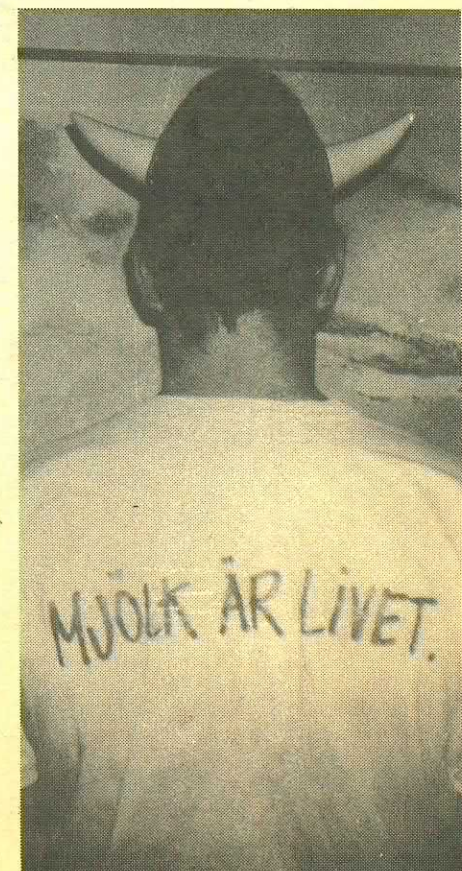
— Vi hör ganska mycket talas om Sverige och en hel del är sådant som vi tar efter. Men det finns å andra sidan de som menar att Island är mer modernt än Sverige. Sådant har varit intressant att jämföra.

Under islandsaftonen visade Gunnar och hans landsmän något av sin ungdomskultur.

— En av våra populäraste grupper heter Skredlajökur.

— De spelar en ganska tung rock och har just nu producerat en videofilm om sig själva. Det är roligt att kunna visa dessa delar av Island för de andra nordborna. Kanske finns det många fördomar och föreställningar om Island och naturligtvis är Sverige och Island olika.

På vilket sätt? Det går inte riktigt att förklara.

OCH VAD TYCKTE ARBETSGIVARNA?

Tommy Gibson, personalchef, Delicato:

Palmi, honom skulle vi ha behållit!

På tre-fyra dagar hade denne isländska 20-åring lärt sig alla rutiner och klarade arbetet perfekt.

Att läsa datalistor och lasta för leveranser kräver både noggrannhet och snabbhet.

Vi hade förberett våra nordjobbare genom att skicka information om Delicato och andra nyttiga upplysningar om svensk arbetsmarknad. De måste veta vart de kommer. Likaså hade vi förberett arbetskamraterna, berättat om Nordjobb och att några ungdomar från grannländerna skulle komma hit.

Nordjobbarna har varit till mycket stor hjälp vid semestertillsättningen. De är välkomna nästa år. Våra nordjobbare var lite äldre än de övriga semestervikarierna. Runt 20 år. Såsom "företags-egoist" tycker jag det är bra.

Gunnar Ståhl, personalansvarig posten, Lidingö:

Ingen felsatsning!

minsann ingen felsatsning! Kenneth har klarat sina arbetsuppgifter mycket bra. Det är ibland ganska stressigt och ett hårt upptrivet tempo här; brev ska sorteras och köras ut snabbt. Kenneth hade emellertid den rätta inställningen till sina uppgifter.

Naturligtvis var det en fördel att han hade arbetet på post i Finland. Och faktiskt, han hade en del att berätta om rutinerna i grannlandet. Språket är naturligtvis viktigt på en arbetsplats som posten. Det är viktigt att nordjobbarna verkligen behärskar svenska. Jag kan verkligen råda både kommunala och statliga verk att pröva nordjobbare.

— När vi först fick förfrågan om att ta emot nordjobbare var kollegerna här på posten lite skeptiska. Men jag sade att vi åtminstone borde pröva. Och det var

Tomas Björklund, personalansvarig,

PKbanken i Stockholm:

Som arbetsgivare har man ansvar

gjorde en liten intervju. På så sätt fick jag en uppfattning om deras språkkunskaper. När de anlände i början av sommaren samlade jag dem till en ordentlig träff och gav en grundlig presentation av banken.

Vi har sedan haft två—tre uppföljningsmöten då de berättade hur de hade det. Som arbetsgivare har man ju ansvar och nordjobbarna är ju semestervikarier men även gäster i Sverige. Jag var angelägen om att de skulle trivas med sin situation i Stockholm. Jag kan utan tvekan påstå att jag skulle kunna erbjuda dessa ungdomar plats igen. Och en har redan ringt och sökt fast arbete.

Som råd till andra arbetsgivare vill jag säga att det är mycket bra att ta kontakt med nordjobbarna innan de anländer. Ett kort samtal eller brev kan lägga grunden för en mycket givande sommar — för båda parter.

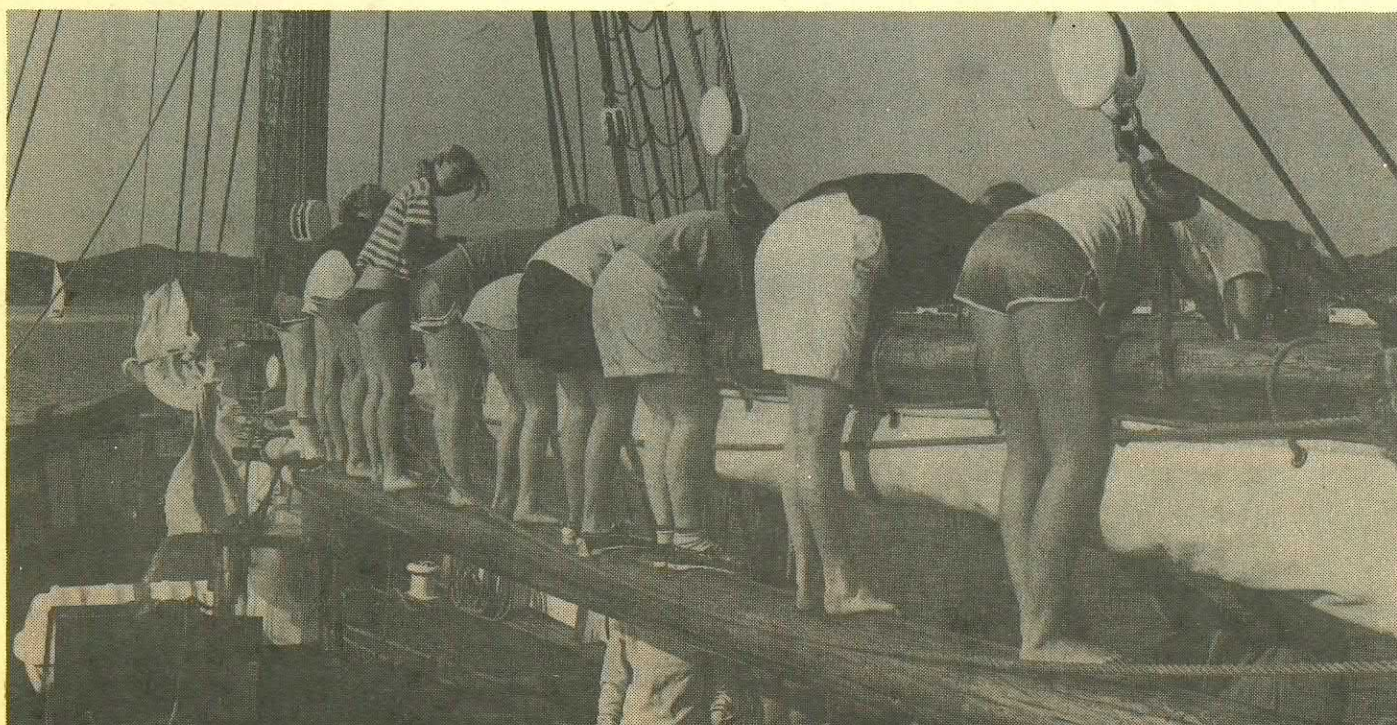
— De personer som skött matchningen har gjort ett mycket bra jobb. Ungdomarna som kom till PKbanken var samtliga i slutet av sin utbildning, juridik eller ekonomi, och har kunnat sättas på relativt kvalificerade arbetsuppgifter. Det har inte varit svårt att placera dem.

Då jag fick reda på vilka som skulle komma ringde jag upp och

"Det var en lettvint måte å få tak i motiverte og kvalifiserte sommervikarier på. Entydig positive erfaringer." (Samvirkeslaget økonom, Stavanger)

"De unge i Norden ges mulighet til å bli kjent med Norge og Nordmenn gjennom sitt arbeide og vi er nevnt godt fornøyd med de Nordjobbere vi ble tildelt". (Christiania Bank og Kreditkasse, Oslo)

"Vi synes det er et positivt tiltak. Ungdommer fra de ulike nordiske landene får lære vårt land og nærmiljø å kjenne, samt at vi kan hente erfaringer fra dem." (Norsk Hydro, Karmøy)

Nordjobbare — en resurs att räkna med.

Foto: Jukka Hallman.

Ute på arbetsplatserna

Munspel och norrlandsbäddning

— Snart ska vi dricka kaffe. Men först en liten trudelutt.

Medan flickorna bänkar sig tar Elsa fram ett litet munspel och klämmer i med "Vi gå över dagstänkta berg".

— Den är fin. Fast den bästa melodin är nog "Blomman" av Martin Kock. Känner ni till den...?

Flickorna skakar lite på huvudet men faller snabbt in i Elsas ackompanjemang. Först efter en timme kommer de ihåg kaffet...

Jonna Virtanen, Ulla Riipinen och Katariina Mäkelä från Finland samt norska Tina Bringsli mark arbetade inom hemtjänsten i Lidingö. Arbetsuppgifterna bestod dels av att ta hand om äldre på ett servicehus, dels att gå på hembesök till lägenheterna.

— Det är trevligt och omväxlande att komma ut, tycker Katariina, och här hos fru Elsa Gustavsson får vi alltid en mycket underhållande eftermiddag.

Elsa skrattar och spelar upp ytterligare en melodi innan flickorna måste gå vidare. Arbetet på hemtjänsten börjar klockan åtta. Då är det frukost, städning och all-

män hjälp. Hemsamariterna handlar mat och uträttar olika ärenden.

Det är lättare än jag trodde, säger Tina. Naturligtvis var det lite svårt med språket i början. Här fanns t ex en man som inte förstod någonting! Men då får man bara ha tålmod.

Flickorna tycker att hemtjänsten med de sociala kontakterna är en bra arbetsplats.

— Nu tvingas vi tala svenska!

— Och man lär sig en hel del.

Det här t ex... Elina gör en stor svepande gest med händerna,

— kallas "Norrlandsbäddning" och innebär att täcket inte stoppas ner under madrassen. Det hade jag ingen aning om. Men det är viktigt, många av pensionärerna vill absolut ha det så.

Medan det första hemtjänstpasset var från 08.00 till 17.00 löper det andra mellan 14.00 och 21.00. Dessutom ingår arbete var fjärde helg.

— Det är lite hårt att behöva arbeta på helgen, säger Elina, speciellt som Nordjobb ju har så mycket aktiviteter.

"Min bild av ett bageri har förändrats totalt"

Vetelängder, surdegslimpor, rågkakor, marsipangrodor, fiberfranskor, grahamsbullar och scones. För att inte tala om korvbröd... i långa banor.

Bland degbunkar och bakplåtar står Helena Pitkänen och packar.

— Nog är jag lite trött på dessa, säger hon, när vi grillar tar jag helst korven utan bröd... Hon lägger ihop en ny omgång för utkörning.

— Men min bild av ett bageri har förändrats totalt sedan jag kom hit till San Remo. Jag har aldrig arbetat på bageri och kunde inte ana att det var så här det såg ut

"bakom kulisserna". Jag tror att denna typ av arbete kan vara "kreativt" på sätt och vis. Man kan tänka medan man står här och packar. Men det är viktigt att man förstår sin del i hela produktionen. När man vet varifrån korvbröden kommer, hur de bakas och gräddas. Då blir ett arbete som detta mycket intressant! Jag har lärt mig mycket om den svenska arbetsmarknaden här.

Fem ungdomar från både Åland, Finland, Island och Danmark fick arbete på bageri San Remo i Stockholm. Bageriet är en av de relativt få arbetsplatser som har nattskift, 24.00 till 08.00. Det andra arbetspasset är mellan 07.30 och 16.15.

Som ett brev på posten

Upp i ottan, sortera, packa och bära ut.

— I början hade jag kartan på näsan, säger Amelia Gudbrandsdottir med sin isländska brytning.

Men med tiden lärde sig Amelia namnen på åländska gatorna i sitt postdistrikt, och mariehamnsborna fick både morgontidning och brev.

Ulf Sundqvist, chefsdirektör STS-Banken, initiativtagare till Nordjobb:

Nordjobb ligger i tiden

— Vi i den s k Gyllenhammar-Sundqvistgruppen startade Nordjobb 1985 bl a med intentionen att ge allmänheten bättre kännedom om de nordiska förhållandena. Vi ville genom att engagera den enskilde individen omsätta talet om nordiskt samarbete i praktiken. Då inget permanent system för utbyte på arbetsmarknaden fanns önskade vi på privat initiativ genomföra försök med ett sådant projekt.

Ulf Sundqvist, STS-Banken, är nöjd med utvecklingen av det projekt han, tillsammans med bl a Pehr G Gyllenhammar startade för tre år sedan.

— Idéen med ett system där ungdomar kan arbeta fritt i grannländerna har slagit igenom väl. Det märks att behov och intresse finns. Formen har visat sig vara bra och funktionsduglig. Att Nordjobb ligger i tiden är även den uppmärksamhet projektet fått i pressen ett tecken på.

Ulf Sundqvist tror att Nordjobb har en betydelsefull funktion i det nordiska arbetsmarknadssamarbetet.

— Vi behöver utvidga formerna för praktiskt utbyte. Genom att i framtiden kunna erbjuda arbeten som ordentligt svarar mot intresse och utbildning kan nordjobbarna

bli en stor resurs avseende kunskapsöverföring mellan länderna.

Projektet är ett naturligt komplement till den fria nordiska arbetsmarknaden vilken ju blev realitet för två decennier sedan. Nu ges ungdomar möjlighet att bli introducerade för denna arbetsmarknad.

Nordjobb är emellertid inte endast arbete.

— Det har en stor kulturell funktion, betonar Ulf Sundqvist.

— Ungdomar och även vi andra som möter dem i hemländerna lär mycket om hur lika de nordiska folken är.

Inför Nordjobbs framtid är Ulf Sundqvist hoppfull men inte blind för problemen.

— Min principiella ståndpunkt är att projektet måste administreras av en liten permanent samnordisk organisation vilken måste få offentligt stöd. En idé är att ta in Nordjobb i den allmänna nordiska budgeten eller ge öronmärkt bidrag till Föreningarna Norden. Näringslivet ska förse projektet med arbeten och löner men det blir alltför svårt att inför varje säsong vädja till företag om annat

ekonomiskt stöd och sponsring.

Ulf Sundqvist betonar Föreningarna Nordens engagemang i projektet.

— Organisationen har en central operativ roll som gör att Nordjobb kan skötas smidigt och bra. Jag hoppas verkligen att Nordjobb kan få chans att etablera sig på vår gemensamma arbetsmarknad och i det nordiska samarbetet.

Anne Kivimäki och Leena Hamala tar en paus utanför affären.
— Butiksarbetet här i Stockholm går bra, utom när kunderna frågar efter varor som inte finns hemma i Finland.

Statistik Nordjobb 1987

Från/till	Danmark	Finland	Färöarna	Island	Norge	Sverige	Åland	Summa
Danmark	0	42	9	12	30	41	2	136
Finland	34	0	6	18	38	259	0	355
Färöarna	1	0	0	2	1	3	1	8
Island	26	12	0	0	16	39	3	96
Norge	30	11	2	8	0	23	5	79
Sverige	57	88	6	44	61	0	7	263
Åland	1	0	1	0	1	2	0	5
Summa	149	153	24	84	147	367	18	942
Vänortsnordjobb*	12	—	0	—	—	14	0	26
Totalt	161	153	24	84	147	381	18	968

* Uppgifterna om Vänortsnordjobb i Sverige och Danmark är inte fördelade på land.

Antal ansökare från

Danmark	503
Finland	1 759
Färöarna	19
Island	336
Norge	470
Sverige	1 102
Åland	19
Totalt	4 208

Nordjobb 1987 i siffror

	Anskaffade platser	Matchade platser	Tillsatta platser
Danmark	173	155	161
Finland	245	200	153
Färöarna	38	25	24
Island	92	84	84
Norge	180	151	147
Sverige	608	400	381
Åland	41	32	18
Totalt	1 377	1 047	968

Antal orter/platser som hade Nordjobb

Danmark	28
Finland	11
Färöarna	5
Island	13
Norge	10
Sverige	7
Åland	4
I vissa fall är del av ort medräknad liksom annat "område".	

Deltagare i Vänortsnordjobb

Danmark	12
Finland	3
Färöarna	0
Island	6
Norge	4
Sverige	14
Åland	0
Totalt	39

Karin Söder; ordförande i Nordiska rådets svenska delegation

Vi måste se om vårt hus

Nordiska rådets svenska delegation.

— Vi har följt Nordjobb med stort intresse och arbetat för att stiftelsen ska kunna gå vidare. Det är viktigt att projektet kan få en fast ekonomisk grund att stå på så att framtiden kan säkras.

Karin Söder anser att vissa delar av verksamheten bör ligga under regeringsansvar.

— Statsmakterna bör kunna gå in och "fylla på" när det brister och luckor uppstår. Näringslivets ansvar är arbeten och löner.

Karin drar en parallell med EG:s satsning på ungdomspraktik.

— På samma sätt bör vi sträva efter att kunna ge studerande möjligheter till utlandsarbete. Här är Nordpraktik en mycket bra verksamhet. Vi måste se om vårt hus, vi här i Norden!

— Det är roligt att Klubben nu har startats. Nordjobb är ett test på den fria nordiska arbetsmarknaden och har dessutom visat att det finns stor vänskap och kamratskap mellan länderna.

Det säger Karin Söder, svensk riksdagsledamot och ordförande i

Isländska nordjobbare ska bjuda de andra gästerna i Helsingfors på sitt lands specialiteter. Allt förbereds noga; smörgåsar breds och fisken skärs upp. Det är torkad haj, fraktad direkt från Reykjavik!
Foto: Ilkka Leimo

Arbetsmarknads myndigheterna

Elsie Tholinder, byrådirektör på Arbetsmarknadsstyrelsen i Stockholm har varit med sedan starten 1985.

— Det har varit ett tung börda för de lokala arbetsförmedlarna och kontaktpersonerna på arbetsförmedlingarna, säger hon.

Elsie Tholinder anser att arbetsanskaffningen bör ske via förmedlingen och ser framemot de nya rutiner som antagits för Nordjobb i Göteborg och Stockholm.

— Även länsarbetsnämnden är positiv till att arbetsförmedlingens

tjänstemän ansvarar för platsanskaffning här. Kanske kan det även vara bra att arbetsgivarna uppsöks personligen.

Att Nordjobb har en viktig roll på den nordiska arbetsmarknaden är Elsie Tholinder övertygad om.

— Det är en bra marknadsföring av möjligheten att arbeta i Norden. Och förutom avtalsenliga löner och anställningsvillkor erbjuder ju arrangemanget Föreningarna Nordens fina omhändertagande.

Alexander Reuter; fritidsledare, Stockholm

Utgått från mig själv

Alexander Reuter, 21 år, var 1987 års fritidsledare i Stockholm.

— Vi försökte ordna så att alla skulle bli nöjda. Meningen var att våra aktiviteter skulle passa både för de som ville ha både lättsamma och lite tyngre inslag. Det är viktigt att alla känner att det finns en fast punkt, en regelbunden möjlighet att träffas. Ibland bara för att höra om något nytt har hänt.

Alexander startade tidigt med planering av sommarens program.

— Trycket på "Sommar-Stockholm" är hårt. Det märkte vi när vi skulle boka biljetter och planera in företagsbesök. För att inte tala om dessa semestrar!!!

nerna sedan väl förstår är de ofta nyfikna.

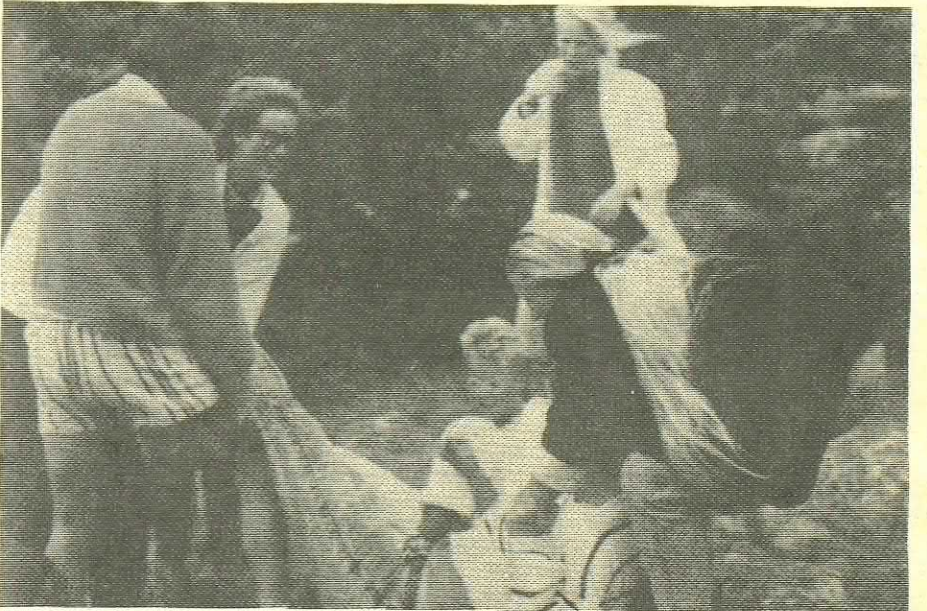
— Pengar? En uppgift som vi försökt tackla på olika sätt. I en del fall har inträden och sådant varit gratis "för den goda sakens skull". I andra fall har vi fått bidrag från t ex studieförbund. Så har vi även kunnat få ganska många sponsorer; korvbröd, bullar, läsk och annat.

Alexander är väl medveten om risken med att förlita sig på utomstående goda vilja.

— I vårt fall är det emellertid inte fråga om några eftergifter från vår sida. Vi hade kunnat greja det vi fick på annat håll men det ligger ju även ett visst värde i att företag och andra får reda på Nordjobb.

Alexanders sommar var tuff — minst sagt! Förutom program varje kväll arbetade han med de administrativa uppgifterna på dagarna.

— Jag har "funnits till hands". Trots att vi är "så gamla" (som de vuxna ju säger...) finns det alltid ett stort behov av stöd och tröst... någon att ringa. Och allt hänger ihop i ett; fritiden och arbetet. Det är ju det som är charmen med Nordjobb!

En fritidsledare får vara beredd på allt.

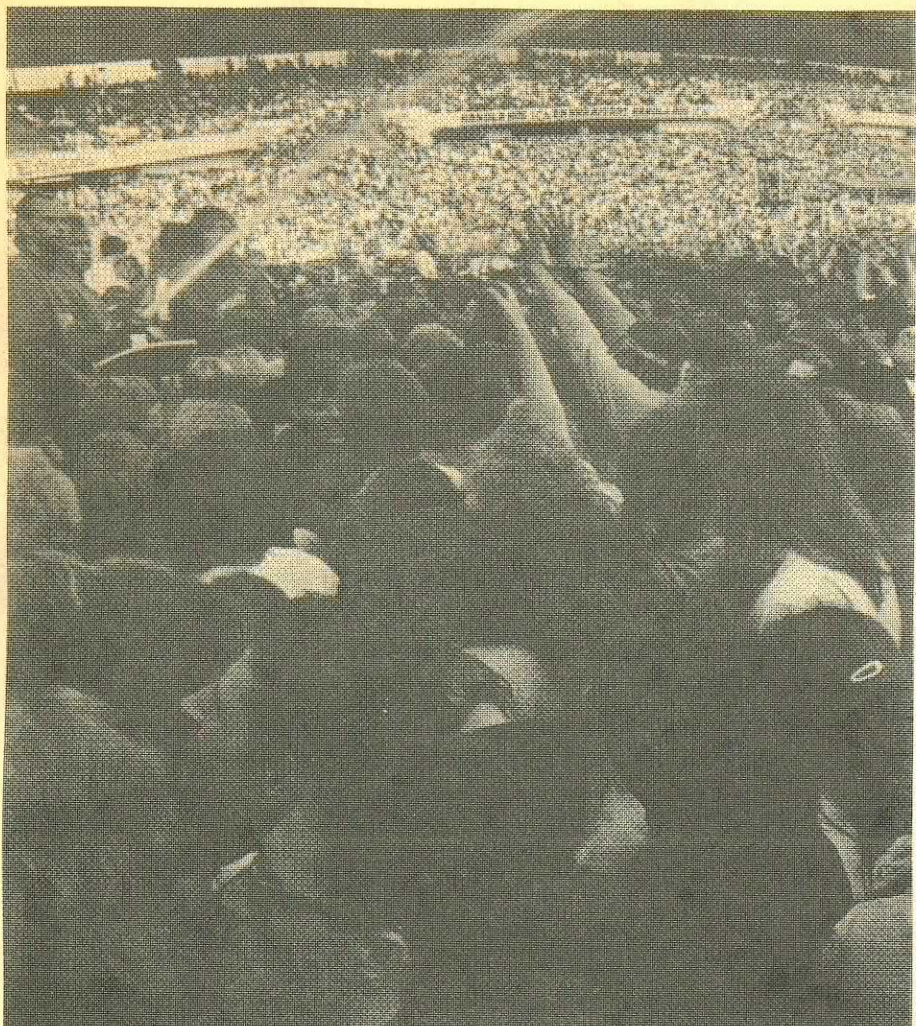
Att planera för ett stort antal människor, (så att alla blir nöjda!) är nästan omöjligt.

— Jag försökte utgå från mig själv, säger Alexander. De handlar ju om ungdomar, likasinnade. Man måste även vara beredd att ändra programmet. Det är ju deltagarna som ska ha roligt och deras önskemål är viktiga.

Alexander tycker inte att kontakterna med företag och andra programarrangörer har varit svåra.

— Eftersom Nordjobb är ganska ungt än så länge får man vara beredd att gång på gång förklara vad det handlar om. När perso-

Inom kort får publiken möta HYBRIS.

Foto: Jukka Hallman

Ren, rå rockmusik

Vinterens hit bliver en sommerens Nordjobb-oplevelser

Netop nu udgives den fællesnordiske singleplade: "Tænk på den sommer". Bag projektet stor Nordjobb som på denne måde ønsker at markere at Nordjobb satser meget bredt på det kulturelle område.

Skiven er moderne, rå og ren rockmusik. Teksten tager udgangspunkt i sommerens nordjobb-oplevelser. Resultatet er blevet en plade, som nu skal konkurrere på det fire marked med Michael Jackson, Mick Jagger og Eurhythmics.

Rockbandet på pladen er det danske HYBRIS, det tæller 7 medlemmer — heraf 2 sangerinder, hvis stemmer snart vil kunne høres fra Reykjavik til Helsingfors og fra Kirkenes til Rødby.

Komponisten, Carsten Jensen, siger om musikken:

— Det er Sibelius anno 1987. Sangen skulle gerne være melodisk uden at være kedelig og rytmisk med gang i uden at være total larm.

Der knyttes store forventninger til "Tænk på den sommer". Kilder i pladeindustrien udtrykker stor spænding om hvordan den vil klare sig, fordi det er meget sjældent, at man forsøger at satse den samme plade på hele det nordiske marked.

Nordjobb viser flaget med denne plade, som er for ungdommen og med ungdommen.

Mikael Bjerrum

Nytt 1988

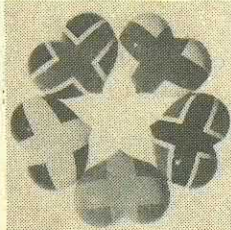
Vänortsjobb

Sommaren 1987 startade Stiftelsen Nordjobb pilotprojektet Vänortsnordjobb. Projektet var uppbyggt på samma sätt som allmänna Nordjobb med undantaget att utväxlingarna endast skedde inom vänortskedjorna. Föreningarna Nordens lokalavdelningar skaffade arbetsplatser och bostäder samt arrangerade fritidsaktiviteter i samarbete med ungdomsavdelningarna. 1987 fanns Vänortsnordjobb på ca 10 platser: Trollhättan med vänortskedjan, Hjörning, Kerava, Kristiansand och Keflavik samt Vänersborg med vänorterna Herning, Kangasala, Holmenstrand och Siglufjörður. Dessutom vänortsjobbade en

dansk i Norrköping.

Inför 1988 utökas Vänortsjobben och får en något annorlunda utformning än det övriga Nordjobb. Projektet ändrar också namn till "Vänortsjobb". Detta för att markera dess anknytning till vänortsrörelsen. Verksamheten ska administreras helt av Föreningarna Nordens lokalavdelningar och kommunerna.

Åldersgränserna är 16—20 år och arbetstiden maximalt fyra veckor. Kommunerna blir de huvudsakliga arbetsgivarna. Exempel på arbetsplatser är parkförvaltning, expeditions- och butiksarbete.

Við fimm í norðri —
Akureyri, Lahti, Randers, Västerås,
Ålesund.

Vänorter

Vänortstanken innebär att kommuner i Nordens olika länder bygger upp fasta kontakter med varandra. Man upprätthåller fortlöpande nära förbindelser med varandra och sina invånare.

Genom att odla förbindelserna inom en vänortskedja får invånarna i vänorterna lättare en bild av grannlandets historia, kultur, miljö och samhällsförhållanden.

Vänort är inget samnordiskt ord utan den svenska föreningen Nordens sarsvenska uppfinning. På danska heter det *venskabsby*, på finska *ystäväkunta*, på färöiska *vinabýur*, på isländska *vinabær* och på norska *vennskapsby*.

och därefter

Nordpraktik

Under 1988 hoppas Stiftelsen Nordjobb kunna starta Nordpraktik. Denna riktar sig till ungdomar på gymnasiala yrkesutbildningar och s k lärlingsutbildningar och syftar till att ge dessa elever möjlighet att göra sin obligatoriska praktik i ett nordiskt grannland.

Idag arrangerar organisationerna IAESTE och AISEC praktikarbete utomlands för ungdomar inom vissa utbildningar. Nordpraktik är tänkt att bli en möjlighet för de ungdomar som studerar andra ämnen än juridik och ekonomi.

Praktiken kommer att genomföras under våren eller hösten och ger därmed projekt Nordjobb kontinuitet året runt.

Bostäder arrangeras av Föreningen Norden men ambitionerna med fritidsaktiviteter är, då det här är fråga om obligatorisk utbildningspraktik naturligtvis lägre. Fördelen med Nordpraktik är att

fler ungdomar än idag kan få möjlighet att i sina grannländer både hämta färdighet samt inom speciella yrkesområden bidra med erfarenheter.

Kanske kan Nordpraktik bli en nutidens gesällvandring som förutom fördjupade yrkeskunskaper får ett ökat nordiskt samarbete som följd.

ADRESSÄNDRING

Namn

Ny adress

Skicka din nya adress till:
Föreningen Norden Hantverkargatan 33 2tr
S-112 21 Stockholm
Sverige

FLYTTAT?

För upplysningar om Nordjobb kontakta:

Nordjobb
Foreningen NORDEN
Malmøgade 3
DK-2100 København Ø
01-42 21 42/01-42 63 25

Nordjobb
Arbetskraftsministeriet
Fabiansgatan 32
SF-00100 Helsingfors
90-18561

Nordjobb
Norrøna Felagid
Postbox 2117
FR-165 Torshavn
1-2389

Nordjobb
Norraena Félagid
Nordens Hus
IS-101 Reykjavik
91-10165

Nordjobb
Foreningen NORDEN
Harbitzalléen 24
N-0275 Oslo
02-50 69 00

Nordjobb
Föreningen NORDEN
Hantverkargatan 33
S-112 21 Stockholm
08-53 08 11

Nordjobb
Ålands Arbetsförmedlingsbyrå
Självstyrelsegården
PB 60
SF-22101 Mariehamn
928-15000

Utgivare
Klubb Nordjobb
Föreningen Nordens Ungdoms-
förbunds avdelning i Stockholm

Adress
Hantverkargatan 33
S-112 21 Stockholm
Telefon 08-53 08 07

Redaktör
Sophie Fahlbeck

Sättning
Grafisk Förlagsproduktion AB,
Stockholm

Tryckning
Paasipaino OY, Helsinki, 1987

Upplaga
20 000 exemplar

Vi gör Finlands bästa tidningar och böcker

PAASIPAINO OY

Putkitie 3
00880 HELSINGFORS
tel. 755 4211/Lars Hellén

Painokari OY

Putkitie 3
00880 HELSINGFORS
755 5122/Ilkka Ruukonen